สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย

นางสาวโรสเซีย อาแซ
นักศึกษาฝึกงาน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กุมภาพันธ์ 2568

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย

นางสาวโรสเซีย อาแซ
นักศึกษาฝึกงาน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
เรียบเรียง

1. บทนำ

ปรากฏการณ์ "อาชญากรรมข้ามชาติ" ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของอาชญากรรม จากการใช้ความรุนแรงแบบดั้งเดิมสู่การพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนและขยายขอบเขตเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ โดยคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” คือ การรวมกลุ่มของบุคคลจำนวนมากที่มีการจัดโครงสร้างอย่างเป็นระบบและมีระเบียบวินัย เพื่อดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายในวงกว้าง อาทิ การพนัน การค้าประเวณี การค้ายาเสพติด และการปล่อยเงินกู้นอกระบบ ส่วนอาชญากรรมข้ามชาตินั้น หมายถึง การกระทำความผิดที่มีลักษณะข้ามพรมแดน ทั้งในรูปแบบของการเคลื่อนย้ายตัวอาชญากร เช่น การหลบหนีการจับกุมหรือการค้ามนุษย์ และการเคลื่อนย้ายสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การลักลอบค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การฟอกเงิน และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์[1] อย่างไรก็ตามในปัจจุบันองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีรูปแบบการก่อเหตุที่ซับซ้อน โดยใช้วิธีการแฝงตัวเข้ามาในประเทศเป้าหมายในรูปแบบของนักท่องเที่ยว และอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารข้ามพรมแดนในการหลอกลวงเหยื่อ เมื่อได้เงินมาแล้วจะมีการโอนย้ายผ่านหลายประเทศเป็นเครือข่าย เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การจับกุมดำเนินคดีเป็นไปด้วยความยากลำบาก สำหรับประเทศไทย พบการกระทำความผิดในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหลอกลวงผ่านศูนย์บริการทางโทรศัพท์ การหลอกลวงผ่านความสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต การปลอมแปลงบัตรเครดิตและอุปกรณ์คัดลอกข้อมูลบัตร ตลอดจนการปลอมแปลงเอกสารราชการต่าง ๆ เป็นต้น[2]

---

[1] อนันต์ เหลืองนรมิตรชัย, พ.ต.ท. “อาชญากรรมข้ามชาติ” (หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชนรุ่นที่ 1 สถาบันพระปกเกล้า, 2545) 2.

[2] ศูนย์ปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “บทที่ 2 อาชญากรรมข้ามชาติที่พบบ่อยในประเทศไทย” สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2568, จาก https://ipc.police.go.th/downloads/631225-02.pdf

ด้วยลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติที่มีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น มีความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และมีพลวัตที่เปลี่ยนแปลงตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี บทความนี้จึงมุ่งศึกษากรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายและแนวทางการป้องกันปราบปราม และกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนและป้องกันการตกเป็นเหยื่อหรือผู้ร่วมกระทำความผิดในอาชญากรรมข้ามชาติต่อไป

2. ความหมายและประเภทของการอาชญากรรมข้ามชาติ[3]

2.1 ความหมายชองอาชญากรรมข้ามชาติ

สหประชาชาติได้นิยามคำว่าอาชญากรรมข้ามชาติไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (UNITED NATIONS CONVENTION AGANST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME 2000; UNTOC) ว่าหมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาที่มากกว่าหนึ่งประเทศ หรือมีส่วนหนึ่งส่วนใดของการกระทำผิดที่มีผลกระทบตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ซึ่งหลายประเทศในอาเซียนได้เป็นภาคีอนุสัญญาฯ และได้ออกกฎหมายเพื่ออนุวัติการอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว เช่นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ของประเทศไทย เป็นต้น อาชญากรรมข้ามชาติเป็นพัฒนาการของอาชญากรรมในลักษณะองค์กรรูปแบบหนึ่ง อันเป็นผลด้านลบจากโลกาภิวัตน์ที่มีปัจจัยด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย การคมนาคมขนส่งที่สะดวกรวดเร็ว และการขยายตัวทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศเป็นตัวขับเคลื่อนมากกว่าสองทศวรรษ งานวิจัยหลายฉบับพบว่า องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และโครงสร้างการทำงานแบบเครือข่ายข้ามกลุ่ม ซึ่งมีความหลากหลายในการขยายกิจกรรมและดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนติดตามและประสานงานของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของทุกประเทศ (Basu: 15) นักวิชาการต่างประเทศได้วิเคราะห์รูปแบบการก่ออาชญากรรมข้ามชาติไว้ว่า ยังมีกิจกรรมผิดกฎหมายมากถึง 52 ลักษณะที่อยู่ในขอบข่ายของการอาชญากรรมข้ามชาติ ตั้งแต่การลักลอบค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ จนถึงอาชญากรรมสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยได้ตกเป็นเป้าของการอาชญากรรมเหล่านี้จากการวิเคราะห์เชิงสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า ช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาการอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมักจะเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ต้องหาชาวต่างชาติได้กระทำผิดและถูกจับกุมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และรัฐบาลต่างประเทศขอให้รัฐบาลไทยส่งผู้ร้ายข้ามแดนกลับไปยังประเทศของตนมากขึ้น และพบด้วยว่าการอาชญากรรมมีแนวโน้มเข้าลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการเชื่องโยงกันกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนอกประเทศไทย เป็นต้น

---

[3] เรื่องเดียวกัน.

2.2 ประเภทของการอาชญากรรมข้ามชาติ

การก่ออาชญากรรมข้ามชาติมีหลายลักษณะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศอย่างองค์การตำรวจสากล (INTERPOL) ได้แบ่งการอาชญากรรมข้ามชาติในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 16 ประเภท ซึ่งประกอบด้วย 1) การทุจริต 2) การอาชญากรรมที่กระทำกับเด็ก 3) อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ 4) การค้ายาเสพติด 5) อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม 6) อาชญากรรมการเงิน 7) การลักลอบค้าอาวุธ 8) โจรสลัด 9) องค์กรอาชญากรรม 10) อาชญากรรมเกี่ยวกับยา 11) การก่อการร้าย 12) การค้ามนุษย์และชิ้นส่วนมนุษย์ 13) การลักลอบค้าของเถื่อน 14) การโจรกรรมยานพาหนะ 15) อาชญากรรมสงคราม และ 16)การลักลอบค้าศิลปวัตถุผิดกฎหมาย ซึ่งประเภทของอาชญากรรมดังที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นถือว่าเป็นองค์กรอาชญากรรมเป้าหมายที่องค์กรตำรวจและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั่วโลกต้องให้ความร่วมมือกันในการสืบสวนสอบสวนและติดตามตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมให้ได้ และการเติบโตของการอาชญากรรมข้ามชาติจะเติบโตมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ส่วนสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 1) ระดับความเข้มแข็งหรือความอ่อนแอของรัฐ 2) จำนวนของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วม 3) ตลาดอาชญากรรม เป็นต้น[4]

3. สาระสำคัญพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

สำหรับประเทศไทยได้มีการบังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เนื่องด้วยปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก แต่กฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถใช้บังคับเพื่อดำเนินคดีกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรจึงสมควรกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำดังกล่าว รวมถึงกำหนดวิธีการสอบสวนการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นด้วย[5]

โดยกฎหมายฉบับนี้ถือเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของประเทศ เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศเป็นอย่างมาก และยังไม่มีกฎหมายสารบัญญัติใดที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เนื่องจากกฎหมายสารบัญญัติส่วนใหญ่จะใช้บังคับกับการกระทำความผิดอาญาที่กระทำโดยปัจเจกบุคคลหรือบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่สมคบกันเท่านั้น กฎหมายสารบัญญัติดังกล่าว

---

[4] เรื่องเดียวกัน.

[5] พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556, *ราชกิจจานุเบกษา* เล่มที่ 130 ตอนที่ 55 ก (26 มิถุนายน 2556): 11.

จึงไม่สามารถบังคับใช้กับการกระทำผิดฐานมีส่วนร่วมองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหรือการกระทำความผิดทางอาญาที่มีลักษณะที่มีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายหรือกระบวนการได้

โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มีดังนี้

3.1 การกำหนดนิยามที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย

โดยมีการกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 3 ดังนี้[6]

"องค์กรอาชญากรรม" หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่ง และร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

"องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ" หมายความว่า องค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดที่กระทำในเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ

(๒) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่การตระเตรียม การวางแผน การสั่งการ การสนับสนุนหรือการควบคุมการกระทำความผิดได้กระทำในอีกรัฐหนึ่ง

(๓) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดมากกว่าหนึ่งรัฐ

(๔) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่ผลของการกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง

"ความผิดร้ายแรง" หมายความว่า ความผิดอาญาที่กฎหมายกำหนดโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่ สี่ปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

3.2 กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 หมวด 1 บททั่วไป ได้กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไว้อย่างครอบคลุม โดยระบุลักษณะการกระทำความผิดไว้ 4 ประการ ตามมาตรา 5 ได้แก่ การเป็นสมาชิกหรือเครือข่าย การสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม และการจัดการ สั่งการ หรือให้ความช่วยเหลือในการกระทำความผิด ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดต้องรู้ถึงวัตถุประสงค์หรือเจตนาขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติด้วย[7]

ในมาตรา 6 ได้กำหนดเขตอำนาจของการบังคับใช้กฎหมายครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร โดยผู้กระทำความผิดยังคงต้องรับโทษในราชอาณาจักรไทย ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติที่มักมีการดำเนินการในหลายประเทศ โดยให้นำหลักการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 10 มาปรับใช้โดยอนุโลม[8]

---

[6] เรื่องเดียวกัน, 1-2.

[7] เรื่องเดียวกัน, 2.

[8] เรื่องเดียวกัน, 3.

ในด้านความรับผิดของผู้กระทำความผิดตามมาตรา 7 กฎหมายได้กำหนดให้สมาชิกองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติต้องรับผิดร่วมกัน กล่าวคือ เมื่อสมาชิกคนใดลงมือกระทำความผิดร้ายแรง ผู้ที่อยู่ร่วมในขณะกระทำความผิดหรือร่วมประชุมโดยไม่คัดค้าน รวมถึงผู้บริหารและผู้มีตำแหน่งในองค์กรต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดร้ายแรงนั้นทุกคน ในขณะที่มาตรา 8 ได้เพิ่มความรุนแรงของโทษสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีตำแหน่งหน้าที่พิเศษ โดยกำหนดโทษเป็นสองเท่าสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารสถาบันการเงิน และกรรมการองค์กรตามรัฐธรรมนูญ[9]

นอกจากนี้ มาตรา 9 ได้กำหนดบทลงโทษพิเศษสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเกี่ยวเนื่องกับความผิดในหมวดนี้ โดยต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการทุจริตและการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย[10]

3.3 การกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายฉบับนี้เอาไว้อย่างครอบคลุม โดยสาระสำคัญปรากฏดังนี้

3.3.1 มาตรา 12 เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างหน่วยงานในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตกลงร่วมกันในเรื่องต่างๆ ดังนี้[11]

1) วิธีการทำงานร่วมกันในขั้นตอนต่างๆ ของคดี เช่น การรับแจ้งความ การจับกุม การค้น การสอบสวน

2) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่าย โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพในการทำงาน

3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

4) การสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน เมื่อมีข้อตกลงแล้ว ทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติตาม

3.3.2 มาตรา 14 ให้อำนาจพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนี้[12]

1) สามารถเข้าค้นสถานที่ได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น หากมีเหตุเชื่อว่ามีทรัพย์สินหรือหลักฐานที่เกี่ยวกับความผิด และหากรอหมายค้นอาจทำให้หลักฐานถูกทำลายหรือเคลื่อนย้าย

2) มีอำนาจเรียกบุคคลมาให้ปากคำหรือส่งเอกสารมาตรวจสอบ

---

[9] เรื่องเดียวกัน, 3.

[10] เรื่องเดียวกัน 3.

[11] เรื่องเดียวกัน, 4.

[12] เรื่องเดียวกัน, 5.

3) ค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะที่สงสัย

4) ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

3.3.3 มาตรา 21 อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ใช้เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นๆ ในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัย เพื่อสืบสวน จับกุม และรวบรวมพยานหลักฐาน โดยต้องทำตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด[13]

3.4 การกำหนดบทลงโทษ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดไว้ในมาตรา 25-32 สรุปได้ดังนี้[14]

3.4.1 ผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4-15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000-300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4.2 การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา 26 มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยครอบคลุมการกระทำต่างๆ เช่น การให้สินบนผู้เสียหายหรือพยาน การข่มขู่ การทำลายพยานหลักฐาน และการให้สินบนหรือข่มขู่เจ้าพนักงาน

3.4.3 กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ขัดขวางการเข้าตรวจค้นสถานที่ของเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4.4 กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4.5 กำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนมาตรา 18 โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ต้องรับโทษเพิ่มเป็นสามเท่า

3.4.6 กำหนดบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยจะไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และหากการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญา ต้องรับโทษเป็นสองเท่า

3.4.7 กำหนดโทษสำหรับการทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งพยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4.8 กำหนดความรับผิดของนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 200,000-1,000,000 บาท และหากความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือละเว้นการกระทำของผู้บริหาร ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4-15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000-300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

---

[13] เรื่องเดียวกัน, 8.

[14] เรื่องเดียวกัน, 9-10.

4. ปัญหาการก่ออาชญากรรมข้ามชาติและกรณีศึกษาในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการก่ออาชญากรรมข้ามชาติหลายรูปแบบ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และเป็นเส้นทางในการคมนาคมขนส่งที่สำคัญประเทศหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน ส่งผลให้มีการเดินทางเข้าออกประเทศของชาวต่างชาติ เป็นจำนวนมาก ทำให้มีความเสี่ยงต่อการก่อการร้ายของกลุ่มต่างชาติ ซึ่งมีเป้าหมายในการก่ออาชญากรรมที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ยังเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพที่ไม่สูงมาก สามารถหาซื้อยาเสพติด หรืออาวุธเพื่อใช้ในการกระทำผิดได้ง่าย อีกทั้งการทำหนังสือเดินทางปลอมเพื่อใช้ขณะพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นทำได้ไม่ยาก จึงเป็นปัจจัยกระตุ้นให้อาชญากรเข้ามาในประเทศไทยในอีกทางหนึ่ง โดยปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทย ประกอบด้วย การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การกระท าอันเป็นโจรสลัด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวและควบคุมได้ยาก โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนจากการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อมโยงระหว่างการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นและมีขีดความสามารถสูงขึ้น โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การขยายตัวของการท่องเที่ยวและการแพร่ขยายแนวความคิดหัวรุนแรง ในขณะที่ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน และการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงเป็นไปอย่างล่าช้า[15]

จากการศึกษากรณีอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2567 ถึงต้นปี 2568 สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมายและผลกระทบที่มีต่อความมั่นคงของประเทศไทยในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งกรณีแรกเกิดขึ้นที่จังหวัดนราธิวาส เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมนักร้องชาวมาเลเซียพร้อมพวกรวม 6 คน พร้อมของกลางยาบ้าจำนวน 6,060 เม็ด โดยผู้ต้องหาทั้งหมดมีผลตรวจปัสสาวะเป็นบวก และมีผู้ต้องหา 2 รายที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย[16] คดีนี้ได้รับความสนใจอย่างมากจากสื่อมวลชนมาเลเซีย และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเลเซียเดินทางมาสังเกตการณ์ ซึ่งผลกระทบที่ตามมาจากคดีนี้คือ ทางการมาเลเซียได้ประกาศมาตรการเข้มงวดในการข้ามแดน โดยสั่งปิดจุดผ่อนปรนและกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ลักลอบข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งมีโทษปรับสูงถึง 10,000 ริงกิต หรือจำคุกสูงสุด 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

---

[15] ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา “อาชญากรรมข้ามชาติกับความมั่นคงของประเทศไทย” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568, จาก https://old.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_ link.php?nid=55062 &filename=index

[16] สำนักข่าวอิศรา(ศูนย์ข่าวภาคใต้) “คุมเข้มหวั่นแฟนเพลงฮือ! นักร้องสาวเซเลบมาเลย์ถูกรวบฝั่งไทย” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2568, จาก https://www.isranews.org/article/south-news/south-slide/133108-malaysiansinger.html

การปิดจุดผ่อนปรนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในเขตเมืองสุไหงโก-ลก ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญที่พึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเป็นหลัก[17]

จากกรณีที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการค้ายาเสพติดกับการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยผู้กระทำความผิดใช้สถานะทางสังคม (นักร้องที่มีชื่อเสียง) เป็นเครื่องบังหน้าในการกระทำความผิด ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 3 ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว ที่กำหนดลักษณะการกระทำความผิดที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ การที่ทางการมาเลเซียประกาศปิดจุดผ่อนปรนและเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ลักลอบข้ามแดน สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบในระดับนโยบายระหว่างประเทศ ซึ่งแม้จะเป็นมาตรการที่มุ่งป้องกันอาชญากรรม แต่ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจชายแดนอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่พึ่งพาการค้าขายและการท่องเที่ยวข้ามแดน

กรณีที่สองเกิดขึ้นในต้นปี 2568 เมื่อดาราชาวจีนชื่อนายหวัง ซิง ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา โดยถูกหลอกให้มาทำงานในลักษณะคอลเซ็นเตอร์[18] ซึ่งเข้าข่ายความผิดตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย จนรัฐบาลต้องดำเนินการประสานงานกับสถานทูตจีนเพื่อจัดการกับข่าวลือที่อาจส่งผลเสียต่อการท่องเที่ยว และมีการหารือเกี่ยวกับการทบทวนนโยบายฟรีวีซ่าเพื่อเพิ่มมาตรการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งกรณีนี้มีความเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์และแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของอาชญากรรมข้ามชาติในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการเชื่อมโยงระหว่างการค้ามนุษย์กับอาชญากรรมทางไซเบอร์ ซึ่งตาม พ.ร.บ. มาตรา 5 ได้กำหนดให้การสมคบกันกระทำความผิดในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นความผิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้น โดยความท้าทายสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายคือการพิสูจน์ความเชื่อมโยงระหว่างผู้กระทำความผิดในแต่ละระดับ ตั้งแต่ผู้ลงมือกระทำความผิดไปจนถึงผู้บงการ ซึ่งมักมีการใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายที่ซับซ้อนในการปกปิดร่องรอย ทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นไปได้ยาก[19]

จากกรณีศึกษาทั้ง 2 กรณี แม้ว่าปัจจุบันจะมีมาตรการทางกฎหมายบังคับใช้ และให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนอย่างกว้างขวาง แต่ยังมีข้อจำกัดในแง่ของการบังคับใช้ข้ามเขตแดน ทำให้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเข้มแข็ง ซึ่งบางครั้งอาจมีอุปสรรคด้านนโยบายหรือข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เนื่องจากส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในภาพรวม การทบทวนนโยบายฟรีวีซ่าจึงเป็นตัวอย่างของความพยายามในการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับการรักษาความมั่นคง แนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาวจึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งใน

---

[17] ThaiPBS “ปิดจุดผ่อนปรน อนาคตเศรษฐกิจ "สุไหงโก-ลก" จะเป็นอย่างไร ?” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ม.ค. 2568, จาก https://www.thaipbs.or.th/news/content/346512

[18] BBC News ไทย “ซิง ซิง ดาราจีนหายตัวไปที่ชายแดนแม่สอด-เมียนมา เรารู้อะไรแล้วบ้าง ?” สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568, จาก https://www.bbc.com/thai/articles/cvg92v0r3nwo

[19] เรื่องเดียวกัน.

และต่างประเทศ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อรูปแบบอาชญากรรมที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป

5. สรุป

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เป็นกฎหมายสำคัญที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ทวีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทย กฎหมายฉบับนี้กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมทั้งการกำหนดความผิด การให้บทลงโทษที่รุนแรง และการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่รัฐในการสืบสวนสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากอาชญากรใช้เทคโนโลยีและโครงสร้างเครือข่ายที่ซับซ้อนในการหลีกเลี่ยงการจับกุม

จากกรณีศึกษาอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2567 ถึงต้นปี 2568 ในประเทศไทยทั้งสองกรณีพบว่า ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมที่มีความหลากหลายและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยกรณีแรกที่เกิดขึ้นในจังหวัดนราธิวาสสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการค้ายาเสพติดกับการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งนำไปสู่การตอบสนองของประเทศเพื่อนบ้านในรูปแบบของมาตรการเข้มงวดในการข้ามแดน แม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยลดการก่ออาชญากรรม แต่กลับส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อพื้นที่ชายแดนของไทยที่พึ่งพาการค้าขายและการท่องเที่ยวเป็นหลัก ขณะที่กรณีที่สองเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในรูปแบบของขบวนการคอลเซ็นเตอร์ ซึ่งเกิดขึ้นบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา เหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินกิจกรรมอาชญากรรม และแสดงให้เห็นถึงความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมายข้ามพรมแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้กระทำผิดมีเครือข่ายที่กว้างขวางและซับซ้อน ปัญหาสำคัญที่พบคือการรวบรวมพยานหลักฐานและการเชื่อมโยงตัวผู้กระทำผิดในแต่ละระดับซึ่งทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้ยาก

แม้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 จะมีบทบัญญัติที่สามารถใช้จัดการกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างครอบคลุม แต่การบังคับใช้กฎหมายยังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การรักษาสมดุลระหว่างการส่งเสริมเศรษฐกิจและการรักษาความมั่นคงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่รัฐบาลต้องเผชิญ การทบทวนนโยบายฟรีวีซ่าและมาตรการด้านความมั่นคงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาในระยะยาวจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถรองรับรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

บรรณานุกรม

ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา. (มปป.) อาชญากรรมข้ามชาติกับความมั่นคงของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568, แหล่งที่มา : https://old.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55062&filename=index

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556, *ราชกิจจานุเบกษา* เล่มที่ 130 ตอนที่ 55 ก สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2568.

ศูนย์ปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). บทที่ 2 อาชญากรรมข้ามชาติที่พบบ่อยในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2568, แหล่งที่มา : https://ipc.police.go.th/downloads/631225-02.pdf

สำนักข่าวอิศรา (ศูนย์ข่าวภาคใต้). (2567). คุมเข้มหวั่นแฟนเพลงฮือ! นักร้องสาวเซเลบมาเลย์ถูกรวบฝั่งไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2568, แหล่งที่มา : https://www.isranews.org/article/south-news/south-slide/133108-malaysiansinger.html

อนันต์ เหลืองนรมิตรชัย, พ.ต.ท. (2545). อาชญากรรมข้ามชาติ. หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง, การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชนรุ่นที่ 1, สถาบันพระปกเกล้า.

BBC News ไทย. (2568). ซิง ซิง ดาราจีนหายตัวไปที่ชายแดนแม่สอด-เมียนมา เรารู้อะไรแล้วบ้าง?. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568, แหล่งที่มา : https://www.bbc.com/thai/articles/cvg92v0r3nwo

ThaiPBS. (2567). ปิดจุดผ่อนปรน อนาคตเศรษฐกิจ "สุไหงโก-ลก" จะเป็นอย่างไร?. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2568, แหล่งที่มา : https://www.thaipbs.or.th/news/content/346512